

jobbe ute på veien nå denn den gang, fordi trafikken er blitt så mye større, mener Knut Kjenner.

Stor lastebil-park

Vegvesenet var blant de store lastebil-brukere i fylket for 40 år siden. Lastebil-parken var stor, og alle biler var grå av farge. Igjen svirrer ukjente fabrikat-navn rundt bordet, samt antydninger om kjøp som foregikk utenom de vanlige kanaler. -Jeg husker at det en gang kom inn et 40-tall Commere fra England. De mekaniske bremsene fungerte dårlig, men bilene var lenge i trafikk, minnes Lauvstad.

-Egentlig er det synd at vi ikke tok vare på noen av de gamle bilene, sier Lauvstad med en viss vemod. Igjen kommer historiene frem, blant annet om den gamle "Flinten", en reparasjonsvogn som kom i 1943 og som var et kjært syn når en av Vegvesenets biler brøt sammen på et anlegg.

Bakaksel-utskiftninger på stedet var ikke uvanlig. Ei heller midlertidige reparasjoner. Utradisjonelle metoder måtte til. Det viktigste var å komme frem, så fikk sikkerheten komme i annen omgang.

Anneledes trafikk idag

-Men trafikken var jo en helt annen den gang. Først tok man sertifikat og så lærte man seg å kjøre. Idag skal en forhåpentligvis kunne kjøre bil i trafikken før man slipper avsted på egen hånd. Men et feilskjær har vi tatt de siste årene. Vi skulle aldri innført ordningen med "livsvarig" førerkort. Vi har alle behov for å friske på kunnskapene og å lære oss å beherske nye ting, sier Halvard Kveseth.

-Sannt nok. Disse hersens rundkjøringene i Moss er et sannt hinder for å holde pensjonist-møter på Vegkontoret. Det er bedre å holde møtene på Vegsentralen i Rakkestad, for da slipper de fra Indre Østfold å kjøre i rundkjøring, sier Odd Lauvstad.

FWD`en - Majesteteten i vegvesenet

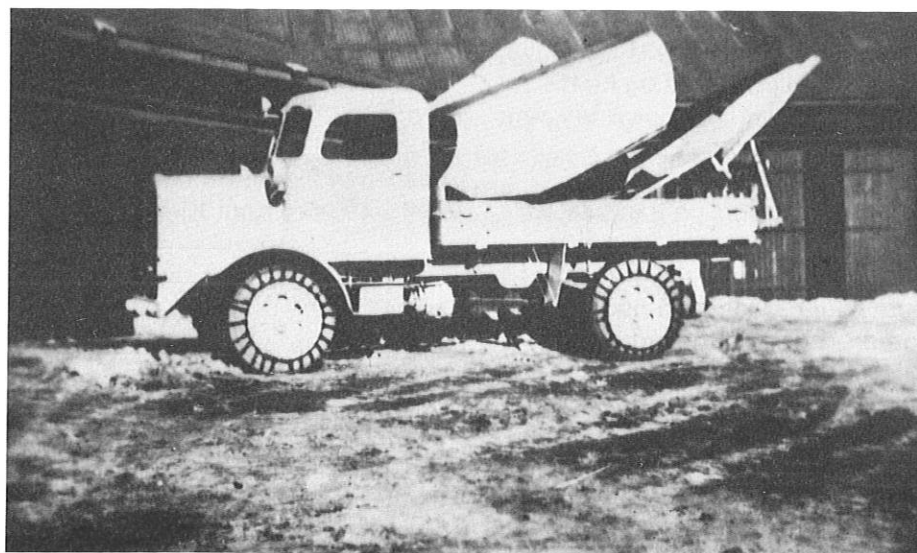
Ordet "FWD`en" har en høy stjerne blant mange ansatte i vegvesenet i Østfold. Ikke minst blant våre mange pensjonister. Ragnvald Hyllestad på Vegsentralen har tatt en prat med mangeårlig sjåfør på bilen, Odd Trøften, og forteller her om den så vel ansatte bilen.

Av Ragnvald Hyllestad

Jeg er blitt oppfordret til å skape litt historie om FWD`en, "King og the Road" model 1938. Den naturlige kilde er dagens pensjonist, mangeårlig ansatt i

Bildet:

FWD`en fotografert før Finlandsferden i 1939, hvitmalt og klargjort med plog ved Østfold fylkes verksted i Rakkestad.

vegvesenet, Odd Trøften. Han var nemlig sjåfør på denne amerikanske høyreiste Majesteteten fra 1944 til 1952 da han overtok en ny GMC.

-Før vi fordyper oss i den tekniske materien, Odd, må vi sammen fortelle litt om denne Majestetens innsats under krigen. For ikke lenge siden leste jeg at det fra forskjellige fylker av landet i 1939 ble sendt syv FWD`er for å hjelpe finnene i vinterkrigen mot russer'n. Vår FWD var vel en av disse?

-Ja, de ble alle hvitmalt og klargjort med hvit spissplog på lasteplanet. Av norske sjåførere ble de så kjørt til Finland, via Ørje til Haparanda og over til Finland. Jeg så noen av bilene kjøre innover E18 i 1939.

*Bildet:
Sjåfør Odd
Trøften ved
siden av
"Majesteteten".*

-Det må nevnes at rakstingen Hjalmar Iversen påtok seg det ærefulle oppdrag å kjøre FWD`en til Finland for å gi finnene hjelp i krigen mot den store "Bjørnen". Vinterkrigen var inne i slutfasen før de nådde fram, men behov for hjelp til transport og snøbrøyting sånn etterkrigs ble det nok likevel.

-FWD`en kom tilbake fra Finland. Hvordan kom så du inn i bildet, ettersom du i så mange år ble rormann på Majesteteten?

-Jeg begynte som sjåfør på bilen i 1944, etter at Odd Nærby fra Spydeberg hadde kjørt den en tid. Jeg vet ikke så mye om bilens historie forøvrig under krigen etter at den var kommet hjem igjen. Etter snart 50 år blir det vanskelig å huske alle detaljer i et langt liv. Det kan være problemer nok å huske forrige søndag....

-Du fortalte meg om et forrykende snøvær i 1944 da du og Martinsen var ute og brøytet?

-Ja, det var vel egentlig slik jeg ble kjent med bilen. Vi var på riksvei 22 ved Finhuset da råden på den mindre brøytebilen braket ut gjennom motorblokka. Dermed måtte Martinsen og jeg vampe i dyp sne til verkstedet ved Bergenukrysset om natta for å få

hjelp av verksmester Johs. Kjenner. Det var da verksmesteren kom med et jubeltilbud. Vi skulle få låne FWD`en!

-Det var et stort øyeblikk, forstår jeg deg rett?

-Ja, for FWD`en var en svær brøytebil som ga problemfri brøyting. Bilen hadde firehjulstrekk og differensialspærre, slik at fremkomligheten var enestående.

-Du som hadde et så mangeårlig samkvem med Majesteteten, vet vel mye om bilen. At han hadde sjel er vi alle enige om. Men sånn rent teknisk, hva kan du huske om bilen?

-Vel, selve fabrikken som laget FWD ble startet i USA i 1911, men vår FWD var en 1938 modell, firehjulsdrevet og med differensialspærre.

-Motoren var en 105-hesters sideventilert rekkesekker, som brukte fire liter bensin på mila med fullt lass, fem liter pr. mil med sneplog og omtrent seks liter pr. mil med firehjulshenger og fullt lass.

-Egenvekten var på 6200 kg, bilen hadde enkle hjul med gummidimensjonen 900 x 20, og

lastekassen inneholdt 2,5 kubikkmeter. Importøren var Colbjørnsen & Co i Kirkegaten i Oslo.

-De første somrene etter krigen gikk bilen med firehjulshenger med tjære og sement. Jeg mener å huske at fullt lass på bilen var 80 sekker sement, og på hengeren 150 sekker. Det var bra lass den gang?

-Ja så avgjort. Men det var bra at bensinen var billig. 100 liter gikk med på en tur-retur Oslo....

-Så begynte det å gå mot slutten med FWD`en. Den dro på årene.

-Ja. Anleggsarbeidet på nye Fossum bro i 1961 var Majestetens siste arbeidsdag. Han var kav utslitt, parallellstaget hoppet av midt i Askim på vei til bilens hjemsted, Østfold fylkes verksted i Rakkestad. Der fikk bilen etter en tid dødsstøtet. Lasteplan, hytte og motor ble fjernet. På rammen ble det montert en stenknuser. I 1970-åra et sted, ble stenknuser-arrangementet utrangert for godt og solgt på salg.

-Jeg kjenner ikke til noen annen lastebil med 30 aktive år.

-Den hadde sjel, Majesteteten.